

Panium — Lamba Ta Goma

Tashi da Fāḍuwar Al'ummai: Hatimce Wa 144,000 da Boyayyen Tarihin Annabci na Daniyel 11:10–16

Jeff Pippenger
2025-04-16

Jigon da ke cikin ayoyi na goma sha ɗaya da goma sha biyu shi ne tashi da fāḍuwar sarkin kudu, kamar yadda haka ma yake game da tashi da fāḍuwar ƙarshe ta Ƙasar Amurka da aka wakilta cikin shugaban ƙasa na ƙarshe a aya ta biyu, wadda ita ce wakilin duniya na ƙarshe na ikon macijin; da kuma tashi da fāḍuwar ƙarshe ta Majalisar Dinkin Duniya da aka wakilta a ayoyi na uku da na huɗu. Ayoyi na biyar zuwa tara suna wakiltar tarihin ikon papanci daga 538 har zuwa 1798. 538 alama ce ta ƙarfafa ikon papanci, 1798 kuma alama ce ta mummunan raunin papanci, sabili da haka ayoyi na biyar zuwa tara suna wakiltar tashi da fāḍuwar ƙarshe ta dabbar. Aya ta goma tana nuna 1989 a matsayin fāḍuwar sarkin kudu kamar yadda aka wakilta a tsohuwar Tarayyar Soviet.

“An ba kowace al’umma da ta bayyana a fagen aiki izinin ta riƙe matsayinta a duniya ba, domin a ga ko za ta cika manufar ‘Mai Tsaro da Mai Tsarki.’ Annabci ya bi diddigin tashi da fāḍuwar manyan daulolin duniya—Babila, Medo-Farisa, Girka, da Roma. Ga kowacce daga cikinsu, kamar yadda ya kasance ga al’ummai marasa irin wannan ƙarfi, tarihi ya maimaita kansa. Kowacce tana da lokacinta na jarrabawa, kowacce ta gaza, ɗaukakarta ta dusashe, ƙarfinta ya gushe, kuma wani ya karɓi matsayinta....”

“Daga tashi da fāḍuwar al’ummai kamar yadda aka bayyana a sarari a cikin shafukan Rubutun Mai Tsarki, ya kamata su koyi yadda ɗaukakar zahiri da ta duniya kawai ba ta da wani amfani. Babila, tare da dukan ikonta da ɗaukakarta, irinta wadda duniyarmu ba ta ƙara gani ba tun daga lokacin,—iko da ɗaukaka waɗanda ga mutanen wancan zamani suka zama kamar masu ƙarfi ne ƙwarai kuma masu dawwama,—ta yaya ta shuɗe sarai! Kamar ‘furen ciyawa’ ta lalace. Haka kuma duk abin da ba shi da Allah a matsayin tushensa yake lalacewa. Abin da kaɗai zai dawwama shi ne abin da yake daure da nufinsa kuma yake bayyana halinsa. Ka’idodinsa ne kaɗai tabbatattun abubuwan da duniyarmu ta sani.” Education, 177, 184.

Ayoyi na goma sha ɗaya da goma sha biyu suna bayyana tashin ƙarshe da fāḍuwar sarkin kudu, kamar yadda Rasha take wakilta. Ayoyi na goma sha uku zuwa goma sha biyar suna bayyana tashin ƙarshe da fāḍuwar Ƙasar Amirka. Dukan labarin annabci na sura ta goma sha ɗaya an gina shi bisa tsarin tashi da fāḍuwar mulkoki. Dole ne mai nazarin annabci ya yi la’akari da wannan gaskiya idan zai sami wata dama ta rarrabe saƙon annabci na sura ta goma sha ɗaya daidai.

Mahangarsa ta asali ta Daniyel sura ta goma sha ɗaya ita ce, tana ƙunshe da maimaitattun misalai na tashi da fāḍuwar mulkoki. Sa’ad da Sister White ta ce, “Haka masarautar Medo-Farisa ta hallaka, haka kuma masarautun Girka da Roma,” tana nuna “Girka” a matsayin macijin, “Roma” a matsayin dabbar, kuma “Medo-Farisa” a matsayin annabin ƙarya. Tana bayyana tashin ƙarshe da fāḍuwar ƙarshe ta masarautar duniya ta ƙarshe, wadda ta ƙunshi macijin, dabbar, da annabin ƙarya, waɗanda suka fara tashinsu a dokar Lahadi kuma suka kai duniya zuwa Armageddon cikin cika

Ru'ya ta Yohanna 16:12–21. Tana fuskantar da mutanen Allah zuwa ga “tashi da faɗuwar al’ummai kamar yadda aka bayyana sarai a cikin shafukan Rubutu Mai Tsarki” a matsayin mahangar da za a yi amfani da ita domin “a koyi yadda ɗaukakar zahiri da ta duniya kawai ba ta da wani amfani.”

Dalilin da ya sa muke bukatar “mu koyi yadda ɗaukakar waje da ta duniya kaɗai ba ta da wani amfani,” shi ne domin mu kara fahimtar cewa kowane abu yana lalacewa “wanda ba shi da Allah a matsayin tushensa.” Saboda haka, lamari ne na rai-ko-mutu mutum ya kasance yana da Allah ko kuwa ba shi da Allah a matsayin tushensa. Daga wannan mataki a gaban bunkasar wannan tunani, sai Sister White ta fayyace abin da ake nufi da kasancewar Allah tushenka sa’ad da ta ce, “Abin da kaɗai zai iya dawwama shi ne abin da yake a ɗaure da nufinsa kuma yana bayyana halinsa.” Ta riga ta bayyana cewa duk abin da ba ya kan tushen Allah yana lalacewa, kuma ma’auni mai fuska biyu na abin da aka gina a kan tushen shi ne ko abu yana “a ɗaure da nufinsa,” da kuma ko yana “bayyana halinsa.” Halinsa shi ne tushensa.

Sa’an nan a jimla ta karshe ta sakin layin, ta bayyana cewa “ka’idojinsa su ne kaɗai tabbatattun abubuwan da duniyarmu ta sani.” Halin Allah shi ne ka’idojinsa, kuma ka’idojinsa suna bayyana halinsa. Al’amari ne na rai ko mutuwa yadda ’yan Adam suke dangantaka da Allah a matsayin tushen dukan abubuwa. Ina jayayya cewa tsarin ginshiƙi na sura ta goma sha ɗaya ta Daniyel an gina shi ne a kan labarin tashi da faɗuwar masarautu. Akwai wani sashe inda hurarrun maganganu suke sanar da mu irin nazarin da ya dace.

“Akwai wani nazarin tarihi da bai kamata a hukunta ba. Tarihi mai tsarki yana ɗaya daga cikin darussan da ake koyarwa a makarantun annabawa. A cikin rubutaccen tarihin mu’amalolinsa da al’ummai an bi sawun Jehobah. Haka ma a yau, ya kamata mu yi nazarin mu’amalolin Allah da al’ummai na duniya. Ya kamata mu ga a cikin tarihi cika annabci, mu binciki ayyukan Tanadi na Allah a cikin manyan motsin gyara, kuma mu fahimci ci gaban al’amura a cikin tsara al’ummai domin rikici na karshe na babban jayayya.” The Ministry of Healing, 441.

Nazarin tarihi da aka tsarkake ana gane shi a matsayin nazarin yadda Allah yake mu’amala da al’ummai na duniya, haka kuma a cikin jagorancin Allah na tanadinsa ga ƙungiyoyin gyaranSa; saboda haka, tarihin da aka tsarkake ya ƙunshi layi na nazari na waje da kuma na ciki. Manufar amfani da tarihi wajen tabbatar da Kalmar annabcin Allah ita ce a yi amfani da wannan tarihin annabci domin “mu fahimci ci gaban abubuwan da suke faruwa cikin shirya al’ummai domin rikici na karshe na babban gardama.” Sakin layin da ya gabata daga Sister White an ɗauko shi ne daga bayani mai haske ƙwarai game da wajabcin gina samfurin annabci na tarihin tsarkaka wanda yake bisa tsarin tushe da aka wakilta a cikin “tashi da faɗuwar” masarautu.

“A matsayin shiri domin aikin Kirista, mutane da yawa suna ganin yana da muhimmanci a sami faɗaɗɗen ilimi game da rubuce-rubucen tarihi da na tauhidi. Suna zato cewa wannan ilimin zai zama taimako a gare su wajen koyar da bishara. Amma wahalallen bincikensu a kan ra’ayoyin mutane yana karkata zuwa ga raunana hidimarsu, maimakon ƙarfafa ta. Sa’ad da nake ganin ɗakunan karatu cike da manyan mujallai masu nauyin ilimin tarihi da na tauhidi, sai in yi tunani, Don me ake kashe kuɗi a kan abin da ba gurasu ba ne? Babi na shida na Yohanna ya gaya mana fiye da abin da za a iya samu a cikin irin waɗannan ayyuka. Almasihu ya ce: ‘Ni

ne Gurasar Rai: wanda ya zo gare Ni ba zai taɓa jin yunwa ba; kuma wanda ya gaskata da Ni ba zai taɓa jin kishi ba.’ ‘Ni ne Gurasar rai mai rai wadda ta sauko daga sama: in wani ya ci daga wannan Gurasar, zai rayu har abada.’ ‘Wanda ya gaskata da Ni yana da rai madawwami.’ ‘Kalmomin da nake faɗa muku, ruhu ne, kuma rai ne.’ Yohanna 6:35, 51, 47, 63.”

“Akwai irin nazarin tarihi da bai kamata a hukunta shi ba. Tarihi mai tsarki yana ɗaya daga cikin darussan da ake koyarwa a makarantun annabawa. A cikin tarihin yadda Ya yi mu’amala da al’ummai, an bi sawun Jehobah. Haka ma a yau, ya kamata mu yi la’akari da yadda Allah yake mu’amala da al’umman duniya. Ya kamata mu ga a cikin tarihi cikas annabci, mu yi nazarin yadda tanadi na Allah yake aiki cikin manyan ƙungiyoyin gyara, kuma mu fahimci yadda al’amura suke ci gaba a tattara al’ummai domin rikici na ƙarshe na babban gwagwarmaya.”

“Irin wannan nazari zai ba da faffada, cikakkun ra’ayoyi game da rayuwa. Zai taimake mu mu fahimci wani ɓangare na dangantakarta da dogaro da juna, yadda cikin banmamaki aka ɗaure mu tare cikin babban ’yan’uwantakar al’umma da ƙasashe, da kuma yadda zalunci da ƙaskantar da wani ɓangare guda ke nufin asara ga kowa har zuwa babban matsayi.

“Amma tarihi, kamar yadda aka saba nazarinsa, yana magana ne a kan nasarorin da mutum ya samu, da cinye-cinyensa a yaƙi, da nasararsa wajen samun iko da ɗaukaka. Aikin Allah cikin al’amuran mutane ba a kula da shi. Kaɗan ne ke nazarin yadda manufarsa take cika a cikin tashin da faɗuwar al’ummai.

“Kuma, zuwa wani babban matsayi, tauhidi, kamar yadda ake nazarinsa kuma ake koyar da shi, ba kome ba ne sai tarihin hasashen ɗan adam, wanda yake yi kawai domin ya ‘duhunta shawara da kalmomi marasa sani.’ Sau da yawa ƙwarai, manufar tara waɗannan littattafai masu yawa ba sosai ba ce domin a sami abincin hankali da rai, kamar yadda take buri ne na sanin masana falsafa da malamai na tauhidi, da kuma sha’awar gabatar da Kiristanci ga mutane cikin kalmomi da ƙa’idoji na ilimi.”

“Ba dukan littattafan da aka rubuta ba ne za su iya cika manufar rayuwa mai tsarki. ‘Ku koyi daga gare Ni,’ in ji Babban Malamin, ‘ku ɗauki karkiyata a kanku,’ ‘ku koyi tawali’una da ƙaskantar zuciyata.’ Girman kai na hankalinku ba zai taimake ku ba wajen sadarwa da rayukan da suke hallaka saboda rashin gurasar rai. A cikin nazarin waɗannan littattafai kuna barinsu suna maye gurbin darussa na aikace da ya kamata ku kasance kuna koya daga Almasihu. Da sakamakon wannan nazari ba a ciyar da mutane. Kaɗan ƙwarai daga cikin binciken da yake gajiyar da hankali yake samar da abin da zai taimaki mutum ya zama ma’aikaci mai nasara domin rayuka.”

“Mai Ceto ya zo ‘domin ya yi wa matalauta bishara.’ Luka 4:18. A cikin koyarwarsa ya yi amfani da kalmomi mafi sauƙi da kuma alamu mafi bayyana. Kuma an ce ‘talakawa kuwa suna saurarensa da murna.’ Markus 12:37. Waɗanda suke neman su yi aikinsa domin wannan lokaci suna buƙatar fahimta mafi zurfi game da darussan da ya bayar.”

“Kalmomin Allah mai rai su ne mafi ɗaukaka a cikin dukan ilimi. Waɗanda suke yi wa mutane hidima suna buƙatar su ci daga gurasar rai. Wannan zai ba su ƙarfin ruhaniya; sa’an nan za su kasance a shirye su yi wa kowane irin rukuni na mutane hidima.” The Ministry of Healing,

’Yar’uwa White ta kara bayyana cewa gane yadda ikon Allah yake aiki wajen naɗa sarakuna da kuma sauke sarakuna bisa ga zaɓin da sarkin ya yi shi ne ainihin falsafar nazarin tarihi.

“A cikin tarihin al’ummai, mai nazarin maganar Allah na iya ganin cikakken cikas annabcin Allah a zahiri. Babila, da aka ragargaza aka karya a karshe, ta shuɗe ne domin a lokacin wadata sarakunanta sun ɗauki kansu a matsayin waɗanda ba su dogara ga Allah ba, kuma sun jingina ɗaukakar mulkinsu ga abin da ɗan adam ya cim ma. Masarautar Mediya da Farisa ta fuskanci fushin Sama domin a cikinta an tattake dokar Allah a karkashin kafa. Tsoron Ubangiji bai sami wuri a cikin zukatan mafi rinjayen mutane ba. Mugunta, sabo, da lalaci sun yi rinjaye. Mulkokin da suka biyo baya sun ma fi haka kasƙanci da ruɓewa; kuma suka nutse kasa da kasa a ma’aunin darajar ɗabi’a.”

“Ikon da kowane mai mulki a duniya yake aiwatarwa, daga Sama ne aka ba shi; kuma nasararsa tana dogara ne ga yadda yake amfani da ikon da aka haka aka ba shi. Ga kowannensu kuma maganar Mai Tsaro na allahntaka ita ce, ‘Na ɗaura maka ɗamara, ko da yake ba ka san Ni ba.’ Ishaya 45:5. Kuma ga kowannensu kalmomin da aka faɗa wa Nebukadnezzar a ɗa su ne darasin rai: ‘Ka daina zunubanka ta wurin adalci, da mugayen ayyukanka ta wurin nuna jinkai ga matalauta; watakila zaman lafiyarka zai ɗaɗe.’ Daniyel 4:27.”

“Don fahimtar waɗannan abubuwa,—don fahimtar cewa, ‘adalci yana ɗaukaka al’umma;’ cewa ‘kursiyi ana kafa shi da adalci,’ kuma ‘ana riƙe da shi ta wurin jinkai;’ don gane yadda waɗannan ka’idodi suke bayyana a aikace cikin bayyanar ikonsa wanda ‘yana tube sarakuna, yana kuma naɗa sarakuna,’—wannan ne fahimtar falsafar tarihi. Karin Magana 14:34; 16:12; 20:28; Daniyel 2:21.

“A cikin maganar Allah kaɗai ne aka bayyana wannan a sarari. A nan an nuna cewa karkin al’ummai, kamar na ɗaɗaɗun mutane, ba ya samuwa cikin damammaki ko sauƙaƙu da suke bayyana kamar suna sa su zama waɗanda ba za a iya rinjaya ba; ba ya samuwa cikin girman da suke taƙama da shi. Ana auna shi ne gwargwadon amincin da suke cika nufin Allah da shi.” Annabawa da Sarakuna, 501, 502.

Jigon da ke cikin ayoyi na goma sha ɗaya da na goma sha biyu shi ne tashi da faɗuwar sarkin kudu, amma mafi muhimmanci ayoyin suna nuna hatimcewar dubu ɗari da arba’in da huɗu, da kuma na biyu cikin gwaje-gwaje uku da suka fara a lokacin karshe a shekarar 1989 kamar yadda aka wakilta a aya ta goma.

Wannan hatimi an wakilta shi ta wurin Daniyel a kogon zakuna, samari ukun nan a cikin tanderun wuta mai zafi, Daniyel da samari ukun nan suna addu’a domin su fahimci mafarkin Nebukadnezzar game da siffar namomin jeji a sura ta biyu, Daniyel yana yin addu’ar Lawiyawa ashirin da shida a sura ta tara, masu hikima waɗanda suka fahimci karuwa ta ilimi, Yoshuwa da aka cire zunubinsa a Zakariya sura ta uku, Zarubabel a sura ta huɗu, Yusuf yana zama mai mulki na biyu a Masar, almajiran a ɗakin sama na kwanaki goma kafin Fentikos, Millerites a taron sansani na Exeter, Li’azaru yana jagorantar jerin gwanon a Shigowar Nasara, da kuma dubu ɗari da arba’in da huɗu a Ru’ya ta Yohanna sura ta bakwai.

Aya ta goma sha ɗaya ta zo ne a shekarar 2014 a farkon yaƙin Yukiren, kuma a cikin watan Yuli na shekarar 2023 gwajin gani, inda mutanen Allah ake “mayar da su farare,” ya fara. Layi na biyar a babi na goma sha ɗaya shi ne ayoyi na goma sha uku zuwa goma sha biyar.

Bitar Biyar

Gama sarkin arewa zai komo, ya kuma tattara taro mafi yawa fiye da na farko; kuma lalle zai zo, bayan wasu shekaru, da babban runduna, da dukiya mai yawa. A waɗancan kwanaki kuma mutane da yawa za su tashi gāba da sarkin kudu; masu fashi kuma daga mutanenka za su ɗaukaka kansu domin su tabbatar da wahayin; amma za su fāɗi. Saboda haka sarkin arewa zai zo, ya tara tudu, ya kuma ƙwace birane mafi ƙarfi da katanga; rundunonin kudu kuma ba za su iya tsayawa ba, haka kuma zaɓaɓɓun mutanensa; ba kuwa za a sami wani ƙarfi na tsayawa ba. Daniyel 11:13–15.

An cika waɗannan ayoyi a shekara ta 200 K.H., kuma suna bayyana Yaƙin Panium, wanda ya ƙunshi sarakuna masu gaba da juna da ƙawancensu; haka kuma waɗannan ayoyi su ne maƙasudin tarihi inda Roma ta arna ta fara tabbatar da kanta a cikin tarihin Daniyel sura ta goma sha ɗaya. Ayoyin sun haɗa da tashin ƙarshe da faɗuwar mulki na shida na annabcin Littafi Mai Tsarki, amma kuma da tarihin Littafi Mai Tsarki na ziyarar Almasihu zuwa Kaisariya Filibbi, inda Bitrus ya nuna wurin rufe hatimin dubu ɗari da arba'in da huɗu. Wannan tarihin yana zama misali na rufe hatimin dubu ɗari da arba'in da huɗu tare da zuwan gwaji na uku cikin gwaje-gwaje uku na sura ta goma sha biyu, wanda ya ƙunshi kasancewa “an tsarkake, an mai da fari, kuma an gwada.”

Waɗannan ayoyi uku suna kaiwa ga aya ta goma sha shida inda aka wakilta dokar Lahadi a cikin Ƙasar Amirka. Sa'ad da taron zangon Exeter ya ƙare a ranar 17 ga Agusta, 1844, budurwai masu hikima suka ɗauki saƙon Kukan Tsakar Dare suka baza shi a duk gabar tekun gabashin Ƙasar Amirka cikin kwanaki sittin da shida. Akwai wani lokaci sa'ad da dukan budurwai suka farka, amma wani rukuni ba shi da mai, tare da dukan abin da wannan yake nuni da shi. Sa'ad da aka canja sunan Simon Barjona ya zama Bitrus, an nuna hatimin ɗari da arba'in da huɗu. Tun daga wannan lokaci zuwa gaba Yesu ya fara koya wa almajirai game da al'amuran da suke da alaƙa da gicciye.

Gicciye alama ce ta ƙarshen lokacin gwaji, kuma an tashe William Miller, wanda Yahaya Mai Baftisma ya wakilta a alamance, shi kuma Yahaya Mai Baftisma Iliya ya riga ya wakilta a alamance, domin ya gabatar da “abubuwan da suke da alaƙa da ƙarshen lokacin gwaji,” kamar yadda Yahaya Mai Baftisma da Iliya duka suka yi. Yahaya ya faɗi haka.

Amma da ya ga da yawa daga cikin Farisiyawa da Sadukiyawa suna zuwa ga baftismarsa, sai ya ce musu, Ya ku zuriyar macizai masu daɗi, wa ya gargade ku ku gudu daga fushin da ke zuwa? Matiyu 3:7.

Iliya ya faɗe shi ta wannan hanya.

Ahab kuwa ya yi gunkiyar Asherah; Ahab kuma ya ƙara aikata abin da ya fusata Ubangiji Allah na Isra'ila fiye da dukan sarakunan Isra'ila da suka riga shi. A zamaninsa ne Hiyel mutumin Betel ya sāke gina Yeriko: ya aza harsashinta a kan Abiram ɗan farinsa, ya kuma

kafa kofofinta a kan Segub karamin dansa, bisa ga maganar Ubangiji, wadda ya fada ta bakin Yoshua dan Nun. Iliya mutumin Tishbe kuwa, wanda yake daga cikin mazaunan Gilead, ya ce wa Ahab, “Muddin Ubangiji Allah na Isra’ila, wanda nake tsaye a gabansa, yana raye, ba raba ko ruwan sama da za su sauka a wadannan shekaru, sai dai bisa ga maganata.” 1 Sarakuna 16:33–17:1.

Da take magana game da aikin William Miller a matsayin mai kawo gyara na zamani, Sister White ta bayyana cewa:

“Ya zama dole a farkar da mutane game da hatsarin da ke kansu; a tashe su domin su shirya domin manyan abubuwan da suka shafi karshen lokacin alheri.” *The Great Controversy*, 310.

Ayoyi shida na karshe na Daniyel sura ta goma sha daya suna wakiltar “abubuwan da suke da alaƙa da karshen kofar alheri.” An warware hatimin wadannan abubuwa a lokacin karshe a shekara ta 1989, kuma aka bayyana su a sarari.

“Kafin gicciye Shi, Mai Ceto ya bayyana wa almajiransa cewa za a kashe Shi, kuma zai tashi kuma daga kabari, kuma mala’iku suna nan domin su sa maganganunsa su yi tasiri a cikin tunani da zukata. Amma almajiran suna sa ran ’yanci na ɗan lokaci daga karkiyar Roma, kuma ba su iya jure tunanin cewa Shi wanda dukan bege-bege nasu suka ta’allaƙa a gare Shi zai sha mutuwa ta wulakanci ba. Kalmomin da suke buƙatar su tuna an kore su daga tunaninsu; kuma sa’ad da lokacin gwaji ya zo, ya same su ba su shirya ba. Mutuwar Yesu ta hallaka begensu gaba ɗaya kamar dai bai riga ya fada musu ba. Haka ma a cikin annabce-annabce an buɗe mana nan gaba a fili kamar yadda aka buɗe ta ga almajiran ta wurin kalmomin Almasihu. Abubuwan da suke da alaƙa da karshen lokacin alheri da aikin shirye-shirye domin lokacin wahala, an gabatar da su sarai. Amma taro masu yawa ba su da fahimtar wadannan muhimman gaskiyoyi fiye da kamar ba a taɓa bayyana su ba. Shaidan yana fakon kama ya kawar da kowane tasiri da zai sa su yi hikima zuwa ga ceto, kuma lokacin wahala zai same su ba su shirya ba.” *The Great Controversy*, 595.

A Kaisariya Filibi ne, wato Panium, wanda yake ayoyi na goma sha uku zuwa goma sha biyar, Kristi ya fara koyar da almajiransa game da gicciye, ta haka yana zama alamar tarihin taron sansanin Exeter har zuwa 22 ga Oktoba, 1844. A farkon motsin gyara na dubu dari da arba’in da huɗu an buɗe “abubuwan da suke da nasaba da karshen lokacin alheri,” kuma a karshen motsin dubu dari da arba’in da huɗu “abubuwan da suke da nasaba da karshen lokacin alheri” suna buɗe a cikin boyayyen tarihin aya ta arba’in.

“A yau, cikin ruhu da ikon Iliya da na Yohanna Mai Baftisma, manzannin da Allah ya naɗa suna jawo hankalin duniya mai fuskantar shari’a zuwa ga manyan al’amura masu tsanani da ba da daɗewa ba za su faru dangane da sa’o’in karshe na lokacin jinkai da bayyanar Almasihu Yesu a matsayin Sarkin sarakuna, Ubangijin ubangidai.” *Annabawa da Sarakuna*, 715, 716.

“Abubuwan da suka danganci karshen lokacin alheri” su ne abubuwan da aka buɗe hatiminsu a cikin boyayyen tarihin aya ta arba’in. A cikin Zakariya sura ta uku an kwatanta al’amuran karshe na shari’ar bincike. Ruhu mai hurarru ya haɗa shaidar Zakariya da waɗanda aka sa musu hatimi a cikin Ezekiyl sura ta tara.

“Mutanen Allah suna nishi kuma suna kuka saboda abubuwan bankyama da ake aikatawa a cikin kasar. Cikin hawaye suna gargadin mugaye game da hadarinsu na take dokar Allah, kuma da bakin cikin da ba za a iya furtawa ba suna kasantar da kansu a gaban Ubangiji saboda nasu laifuffuka. Mugaye suna yi wa bakin cikinsu ba’a, suna izgili da manyan roke-rokensu masu tsanani, suna kuma raina abin da suke kira rauninsu. Amma azaba da kasantar da kai na mutanen Allah shaida ce bayyananniya cewa suna sake samun karfi da daukakar hali da suka rasa sakamakon zunubi. Domin suna kara kusantar Almasihu ne, kuma idanunsu suna a kan cikakkiyar tsarkinsa, shi ya sa suke gane muguntar zunubi mai wuce kima sarai. Nadamarsu da kasantar da kansu sun fi karbuwa a gaban Allah kwarai fiye da ruhun masu dogaro da kansu da girman kai na wadanda ba su ga wani dalilin makoki ba, wadanda suke raina tawali’un Almasihu, kuma suke da’awar kamala alhali suna keta tsattsarkar dokar Allah. Tawali’u da kasantar zuciya su ne sharuɗɗan karfi da nasara. Kambin daukaka yana jiran wadanda suke rusuna a gindin gicciye. Masu albarka ne wadannan masu makoki, gama za a ta’azantar da su.”

“Masu aminci, masu addu’a, kamar an kulle su tare da Allah ne. Su kansu ba su san yadda aka tsare su da karfi ba. Ana iza su da Shaidan, sarakunan wannan duniya kuwa suna neman halaka su; amma da za a buɗe idanunsu, kamar yadda aka buɗe idanun bawan Elisha a Dothan, da sun ga mala’ikun Allah suna sansani kewaye da su, suna kuma, ta wurin haskensu da daukakarsu, hana rundunonin duhu ci gaba.”

“Yayinda mutanen Allah suke kasantar da rayukansu a gabansa, suna rokon tsarkin zuciya, sai a ba da umarni, ‘Ku cire musu kazantattun tufafin nan’; kuma a furta kalmomin karfafawa, ‘Ga shi, na sa muguntarki ta rabu da ke, kuma zan tufatar da ke da sababbin tufafi.’ Tufafin marar aibi na adalcin Almasihu kuwa a sa a kan ‘ya’yan Allah wadanda aka gwada, aka jarraba, amma duk da haka suka kasance masu aminci. Ragowar da aka rena an tufatar da su da tufafi masu daukaka, ba za a kara taba kazantar da su da lalacewar duniya ba har abada. An riƙe sunayensu a cikin littafin rai na Dan Rago, an rubuta su tare da masu aminci na dukan zamanai. Sun yi tsayayya da dabarun mai rudi; ba a kau da su daga aminci da biyayyarsu ba ta wurin gurnanin macijin nan. Yanzu kuwa suna cikin cikakkiyar kariya har abada daga makircin mai jaraba. An dora zunubansu a kan mafarin zunubi. Kuma ragowar ba kawai an gafarta musu ba ne, an kuma karɓe su, amma an girmama su. ‘Kyakykawan rawani’ aka sa a kan kawunansu. Za su zama kamar sarakuna da firistoci ga Allah. Yayinda Shaidan yake dagewa da zarge-zargensa yana kuma neman hallaka wannan taro, mala’iku masu tsarki, wadanda ba a ganinsu, suna ta kai-komo, suna sa musu hatimin Allah mai rai. Wadannan su ne wadanda suke tsaye a kan Dutsen Sihiyona tare da Dan Rago, suna da sunan Uba a rubuce a goshinsu. Suna raira sabuwar waka a gaban kursiyin, wakar nan da ba wanda zai iya koya sai mutum dari da dubu arba’in da huɗu kawai, wadanda aka fansa daga duniya. ‘Wadannan su ne masu bin Dan Rago duk inda ya tafi. Wadannan su ne aka fansa daga cikin mutane, su ne nunan fari ga Allah da kuma ga Dan Rago. Kuma a bakinsu ba a sami yaudara ba: gama su marasa aibu ne a gaban kursiyin Allah.”

“Yanzu an kai ga cikakken cikas wadannan kalmomin Mala’ikan: ‘Ka ji yanzu, ya Joshuwa babban firist, kai da abokan aikinka da suke zaune a gabanka: gama su mutane ne abin al’ajabi: gama, duba, Zan fito da Bawana, Reshen nan.’ An bayyana Almasihu a matsayin Mai-Fansa

kuma Mai-Ceton mutanensa. Yanzu kuwa da gaske ragowar nan su ne ‘mutane abin al’ajabi,’ kamar yadda hawaye da kasantar da su ta aikin hajjin su suke ba da wuri ga farin ciki da daraja a gaban Allah da Dan Ragon. ‘A wannan rana reshen Ubangiji zai zama kyakkyawa da daukaka, kuma ‘ya’yan kasa za su zama abin fifiko da kawa ga wadanda suka tsira na Isra’ila. Kuma zai zama, wanda ya rage a Sihiyona, da wanda ya zauna a Urushalima, za a kira shi mai tsarki, wato kowane daya da aka rubuta cikin masu rai a Urushalima.” Testimonies, juzu’i na 5, 474–476.

Mutane dubu dari da arba’in da huɗu da ke cikin littafin Ru’ya ta Yohanna su ne kungiyar Ezekiyel waɗanda aka “hatimce” yayinda suke “nishi suna kuka” saboda abubuwan bankyama da suke cikin kasar. Ana hatimce su ne sa’ad da aka ba su rigar adalcin Almasihu da kuma kyakkyawan rawani wanda yake wakiltar “sarakuna da firistoci” na Bitrus, waɗanda ba mutanen Allah ba ne a da, amma yanzu sun zama mutanen Allah.

Amma ku jinsi ne zaɓaɓɓe, firistoci na sarauta, al’umma mai tsarki, jama’a ta musamman; domin ku bayyana yabon wanda ya kira ku daga duhu zuwa ga haskensa mai banmamaki: Ku da a da ba al’umma ba ne, amma yanzu ku ne jama’ar Allah: ku da ba ku sami jinkai ba, amma yanzu kun sami jinkai. Ya kaunatattu, ina rokonku kamar baki da mahajjata, ku nisanci sha’awace-sha’awacen jiki, waɗanda suke yaƙi da rai; Ku kasance da halin kirki a tsakiyar Al’ummai: domin, inda suke faɗar mugunta a kanku kamar masu aikata mugunta, ta wurin kyawawan ayyukanku waɗanda za su gani, su daukaka Allah a ranar ziyararsa. 1 Bitrus 2:9–12.

Yanzu fa, in dai za ku yi biyayya ga muryata kwari, ku kiyaye alkawarina kuma, to, za ku zama taska ta musamman a gare ni fiye da dukan al’ummai; gama dukan duniya tawa ce. Kuma za ku zama mini mulkin firistoci, da al’umma mai tsarki. Waɗannan su ne kalmomin da za ka faɗa wa ‘ya’yan Isra’ila. Fitowa 19:5, 6.

“A cikin kwanakin karshe na tarihin wannan duniya, alkawarin Allah da mutanensa masu kiyaye dokokinsa za a saƙe sabunta shi. ‘A wannan rana zan yi musu alkawari tare da namomin jeji, da tsuntsayen sararin sama, da abubuwa masu rarrafe a kasa: kuma zan karya baka da takobi da yaƙi daga duniya, kuma zan sa su kwanta lafiya. Kuma zan daura aurenki da ni har abada; i, zan daura aurenki da ni cikin adalci, da shari’a, da kauna mai jinkai, da jinkai. Zan ma daura aurenki da ni cikin aminci; kuma za ki san Ubangiji.”

“Kuma zai faru a wannan rana, zan ji, in ji Ubangiji, zan ji sammai, su kuwa za su ji kasa; kasa kuma za ta ji hatsi, da ruwan inabi, da mai; su kuwa za su ji Yezire’el. Zan kuma shuka ta domin kaina a cikin kasa; zan ji tausayin wadda ba ta sami jinkai ba; kuma zan ce wa waɗanda ba mutanena ba ne, Ku mutanena ne; su kuma za su ce, Kai ne Allahna.’ Hosiya 2:14–23.”

“A wannan rana, ... ragowar Isra’ila, da waɗanda suka tsira daga gidan Yakubu, ... za su dogara ga Ubangiji, Mai Tsarkin Isra’ila, da gaskiya.’ Ishaya 10:20. Daga ‘kowace al’umma, da kabila, da harshe, da jama’a’ za a sami waɗanda za su amsa sakon nan da farin ciki, ‘Ku ji tsoron Allah, ku kuma ba shi daukaka; gama sa’ar shari’arsa ta zo.’ Za su juya daga kowane gunki da yake daure su ga wannan duniya, kuma za su ‘yi sujada ga wanda ya halicci sama, da kasa, da teku, da maɓuɓɓugan ruwaye.’ Za su ‘yantar da kansu daga kowane irin sakafken

daurewa, kuma za su tsaya a gaban duniya a matsayin abubuwan tunawa na jinkan Allah. Masu biyayya ga kowane abin da Allah ya umarta, mala'iku da mutane za su gane su a matsayin waɗanda 'suke kiyaye umarnan Allah, da bangaskiyar Yesu.' Ru'ya ta Yohanna 14:6–7, 12.”

“Ga shi, kwanaki suna zuwa, in ji Ubangiji, da mai nome zai riski mai girbi, kuma mai tattake inabi zai riski mai shuka iri; duwatsu kuwa za su zubo ruwan inabi mai zaki, dukan tuddai kuma za su narke. Zan kuma maido da bautar mutanena Isra'ila, za su kuwa gina biranen da suka lalace, su zauna a cikinsu; za su dasa gonakin inabi, su sha ruwansu; za su kuma yi lambuna, su ci amfaninsu. Zan dasa su a kasarsu, ba kuwa za a kara tumbuke su daga kasar da na ba su ba, in ji Ubangiji Allahnka. Amos 9:13–15.” Review and Herald, February 26, 1914.

A bayyane yake cewa tun daga lokacin da aka sa wa zaɓaɓɓiyar tsara ta ƙarshe daga cikin mutum dubu ɗari da arba'in da huɗu hatimi, har yanzu akwai Al'ummai waɗanda salon rayuwar (mu'amalar) mutum dubu ɗari da arba'in da huɗu zai iya rinjaya a ranar ziyarar Al'ummai.

“Ba ikon mutum ba, ba kuma ƙarfinsa ba ne ya kafa cocin Allah, kuma ba su kuma iya hallaka ta ba. Ba a kan dutsen ƙarfin mutum aka gina cocin ba, sai dai a kan Almasihu Yesu, Dutsen Madawwami, aka kafa cocin, ‘kuma ƙofofin jahannama ba za su rinjaye ta ba.’ Matiyu 16:18. Kasancewar Allah yana ba da dawwama ga aikinsa. ‘Kada ku dogara ga sarakuna, ko ga ɗan mutum,’ ita ce maganar da take zo mana. Zabura 146:3. ‘A cikin natsuwa da cikin dogara ne ƙarfinku zai kasance.’ Ishaya 30:15. Aikin Allah mai ɗaukaka, wanda aka kafa a kan madawwamman ƙa'idodin adalci, ba zai taɓa zama banza ba. Zai ci gaba daga ƙarfi zuwa ƙarfi, ‘ba da ƙarfi ba, ba kuwa da iko ba, sai dai da Ruhuna, in ji Ubangijin runduna.’ Zakariya 4:6.”

“Alkawarin nan, ‘Hannuwan Zerubbabel ne suka kafa harsashin wannan gida; hannuwansa kuma su ne za su gama shi,’ ya cika a zahiri. Aya ta 9. ‘Dattawan Yahudawa suka yi ta gini, suka kuma yi nasara ta wurin annabcin Haggai annabi da Zakariya ɗan Iddo. Suka gina, suka kuma gama shi, bisa ga umarnin Allah na Isra'ila, kuma bisa ga umarnin Sairus, da Darius, da Artaxerxes sarkin Farisa. Aka kuma gama wannan gida a rana ta uku ga watan Adar [wata na goma sha biyu], wanda yake a shekara ta shida ta mulkin Darius sarki.’ Ezra 6:14, 15.” Annabawa da Sarakuna, 595, 596.

Ayoyi na goma sha uku zuwa goma sha biyar suna wakiltar abubuwan annabci da suke kai wa ga rufe ƙofar jarrabawa ga masu kiyaye Asabar a lokacin dokar Lahadi. Haka kuma suna wakiltar mataki na uku cikin matakai uku da ke cikin aya ta goma ta Daniyel goma sha biyu. Aya ta goma ita ce “tsarkakewa,” ayoyi na goma sha ɗaya da goma sha biyu suna wakiltar “an mai da su fari,” kuma ayoyi na goma sha uku zuwa goma sha biyar suna wakiltar gwajin tantancewa inda budurwai masu kiyaye Asabar ake “gwada su.”

Sakon cikin gida a cikin littafin Daniyel an wakilta shi ta hangen kogin Ulai na surori bakwai zuwa tara, kuma sakon waje an wakilta shi ta hangen kogin Hiddekel na surori goma zuwa goma sha biyu. Sura ta goma sha biyu ita ce kolin duka hangen cikin gida da na waje, kuma tana gabatar da hanyar da Almasihu yake tada kuma yake tsarkake mutum dubu ɗari da arba'in da huɗu. Ayoyi goma zuwa goma sha shida suna wakiltar boyayyen tarihin aya ta arba'in daga 1989 har zuwa dokar Lahadi ta aya ta arba'in da ɗaya da goma sha shida. Ayoyin da suka dace cikin boyayyen tarihin suna wakiltar cikakkiyar cika aya ta goma ta sura ta goma sha biyu.

Mutane da yawa za a tsarkake su, a mai da su farare, kuma a gwada su; amma mugaye za su yi mugunta: kuma babu ɗaya daga cikin mugaye da zai fahimta; amma masu hikima za su fahimta. Kuma daga lokacin da za a kawar da hadayar yau da kullum, kuma a kafa abin ƙyama mai haddasa hallaka, za a yi kwanaki dubu ɗaya da ɗari biyu da casa'in. Mai albarka ne wanda ya jira, ya kuma kai ga kwanaki dubu ɗaya da ɗari uku da talatin da biyar. Daniyel 12:10–12.

“Masu hikima” waɗanda suka fahimci ayoyi goma zuwa goma sha shida, kuma aka sa musu hatimi duka ta fuskar “hankali” da ta “ruhu,” su ne waɗanda suka fahimci sakon annabci na waje da aka wakilta a cikin boyayyen tarihin aya ta arba'in, kuma sun kafu ta fuskar “hankali” cikin wannan fahimta kafin dokar Lahadi. “Masu hikima” su ne waɗanda sakon ciki da aka wakilta ta Wahayin Yahaya sura ta goma sha ɗaya da aya ta goma sha ɗaya ya sāke su, kuma sun kafu cikin wannan gogewa kafin dokar Lahadi.

“Masu hikima” su ne waɗanda suka karɓi “albarka” mai dangantaka da “jira,” abin da ke nuna dubu ɗari da arba'in da huɗu a matsayin waɗanda suke cika cikawar cikakkiya kuma ta ƙarshe ta budurwai goma. Ru'ya ta Yohanna goma sha ɗaya aya ta goma sha ɗaya ta zo a cikin Yuli na shekara ta 2023, saboda haka ta nuna “lokacin ƙarshe,” sa'ad da Daniyel da Ru'ya ta Yohanna suka yi alama da shaidu biyu cewa ƙaruwa cikin ilimi da aka buɗe hatiminsa a cikin Yuli na shekara ta 2023 tana bayyana tsarin hatimtar dubu ɗari da arba'in da huɗu. Goma sha ɗaya da goma sha ɗaya sun yi ashirin da biyu, wanda alama ce ta haɗuwar allahntaka da bil'adama, kuma waɗanda suka wuce ta cikin mata kai uku na tsarkakewa da ke haifar da dubu ɗari da arba'in da huɗu an bayyana su a cikin Daniyel goma sha biyu, aya ta goma sha biyu, suna ba da wata alamar Palmoni, gama goma sha biyu sau goma sha biyu daidai yake da dubu ɗari da arba'in da huɗu.

Za mu ci gaba da wannan nazari a makala ta gaba.